

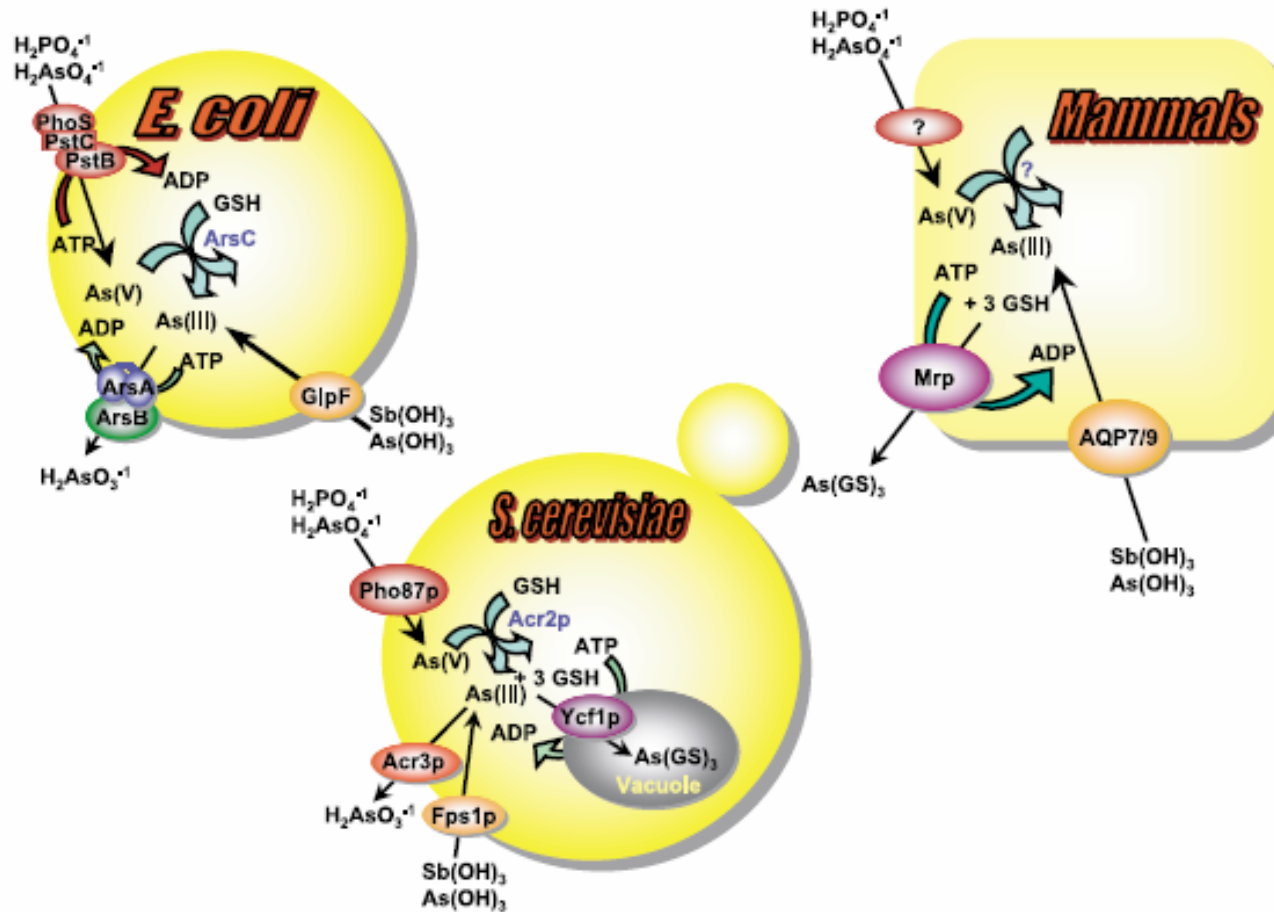

Arsenic và độc tính của nó đối với màng sinh học

TS. Lê Quốc Tuấn

Khoa Môi trường và Tài nguyên
Đại học Nông Lâm Tp.HCM

Tổng quan

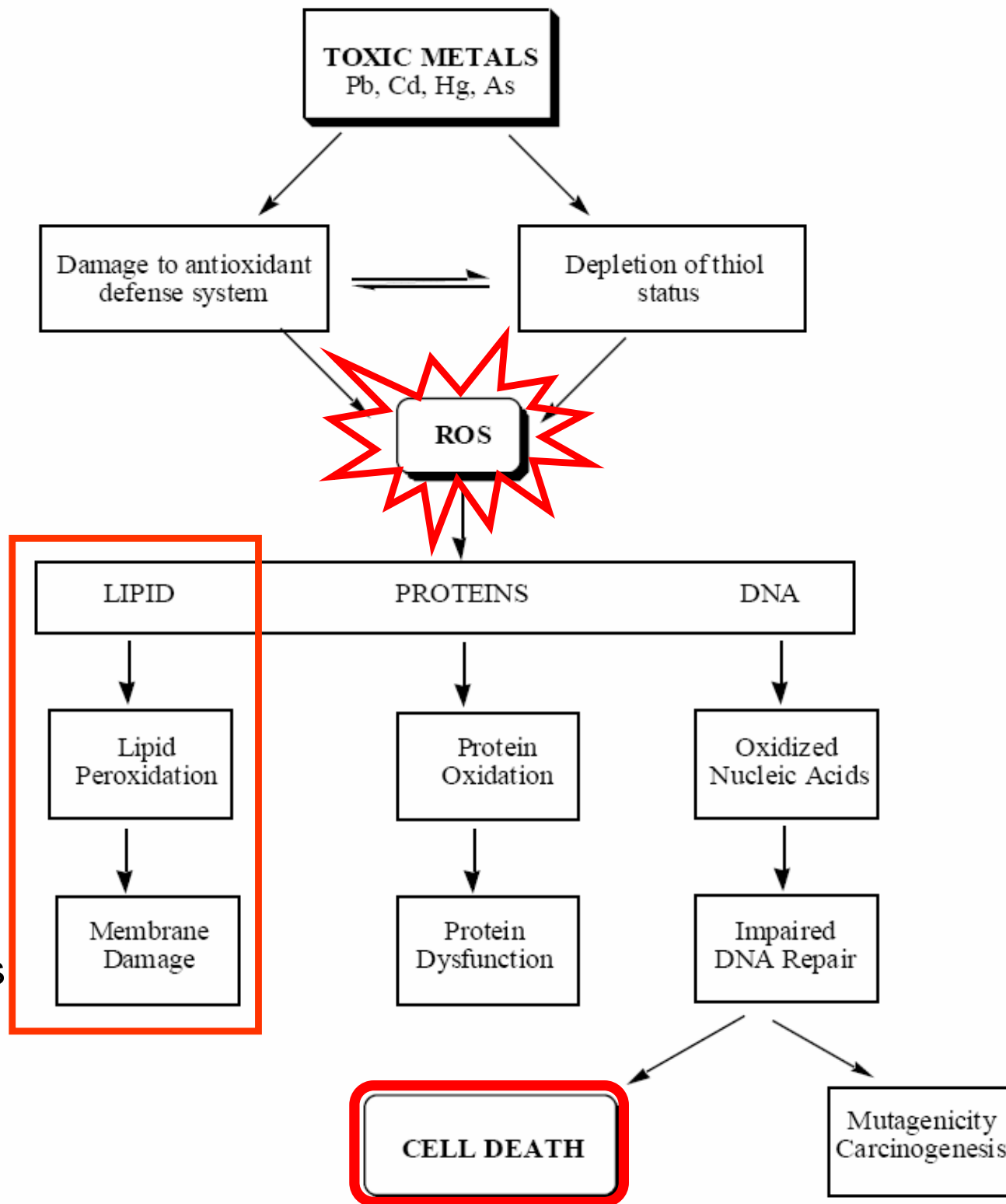
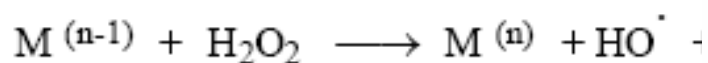
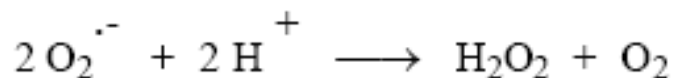
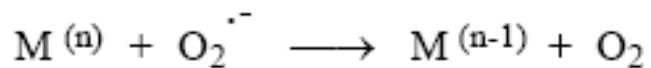

Các quá trình khử độc arsenic trên màng và trong tế bào

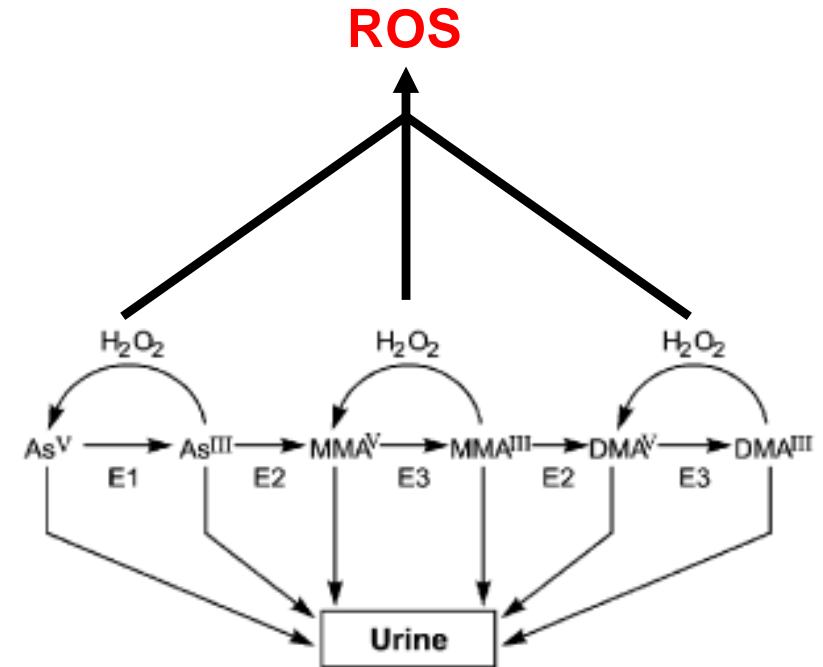
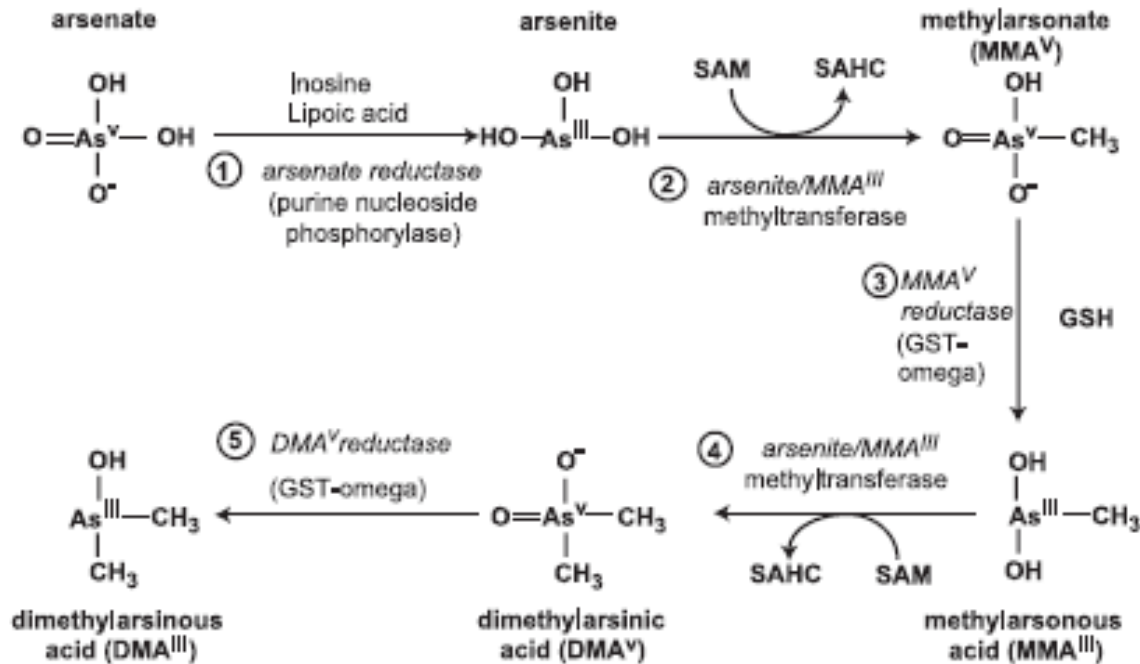
Độc tính của arsenic

Nuran Ercal
 et al./*Current Topics in Medicinal Chemistry*, 1 (2001) 529-539

Fenton-like reactions of metals

Sản sinh ROS (Reactive Oxygen Species)

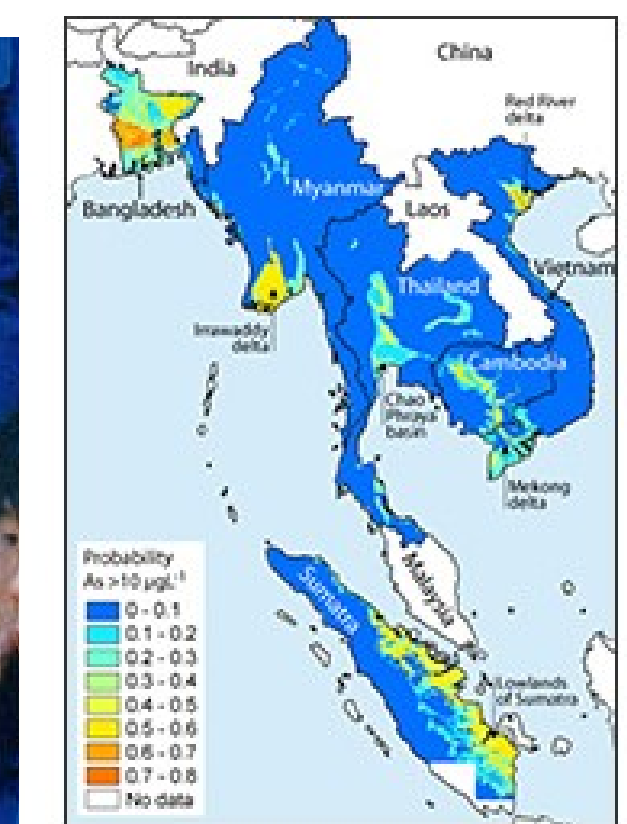
Sự chuyển hóa sinh học arsenic vô cơ trong động vật có vú. SAM, S-adenosylmethionine; SAHC, S-adenosylhomocysteine.

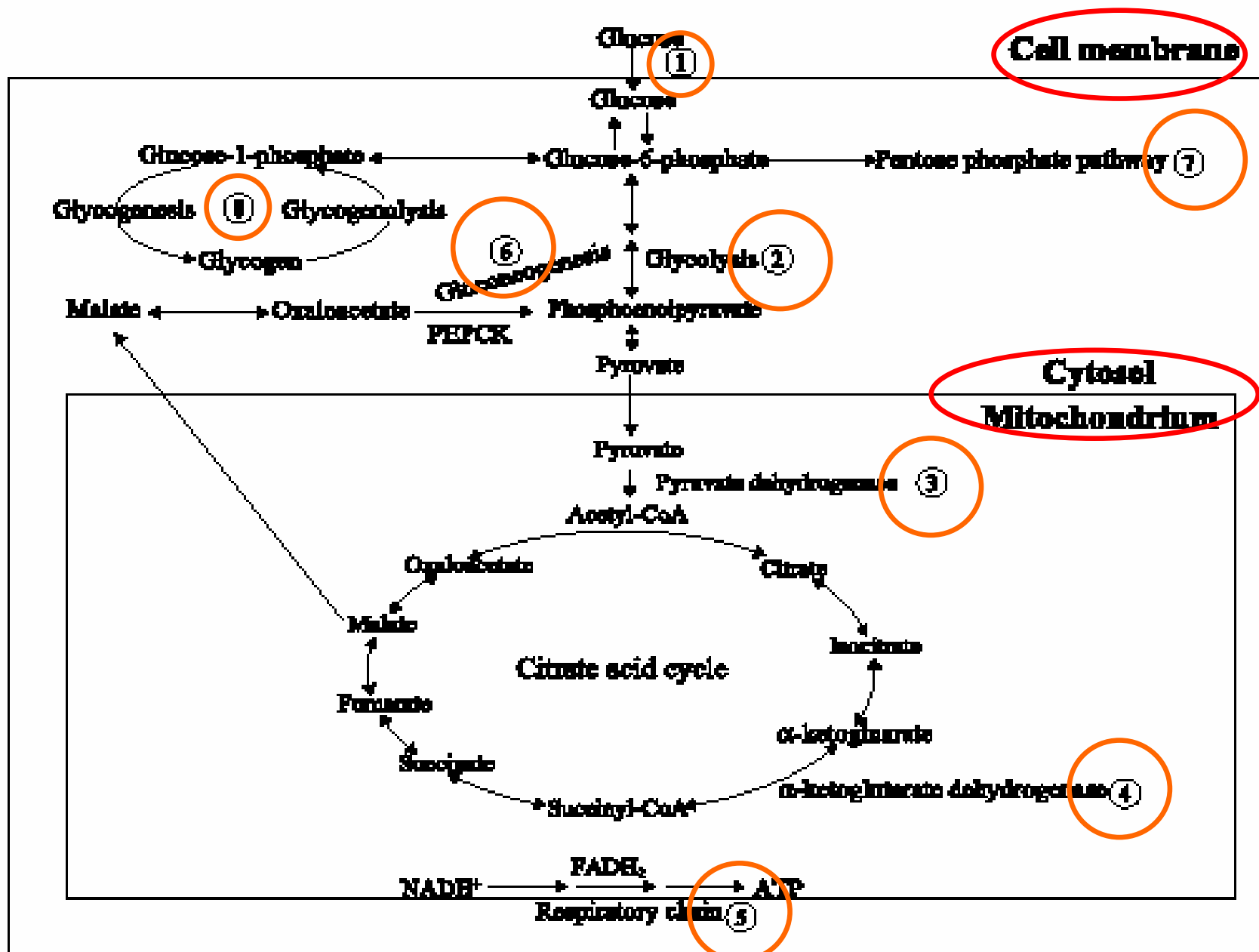
Chu trình chuyển hóa arsenic từ +5 đến +3 đến +5. E1 có thể là MMA(V) reductase. E2 là arsenic methyltransferase. E3 là MMA(V) reductase.

Arsenic

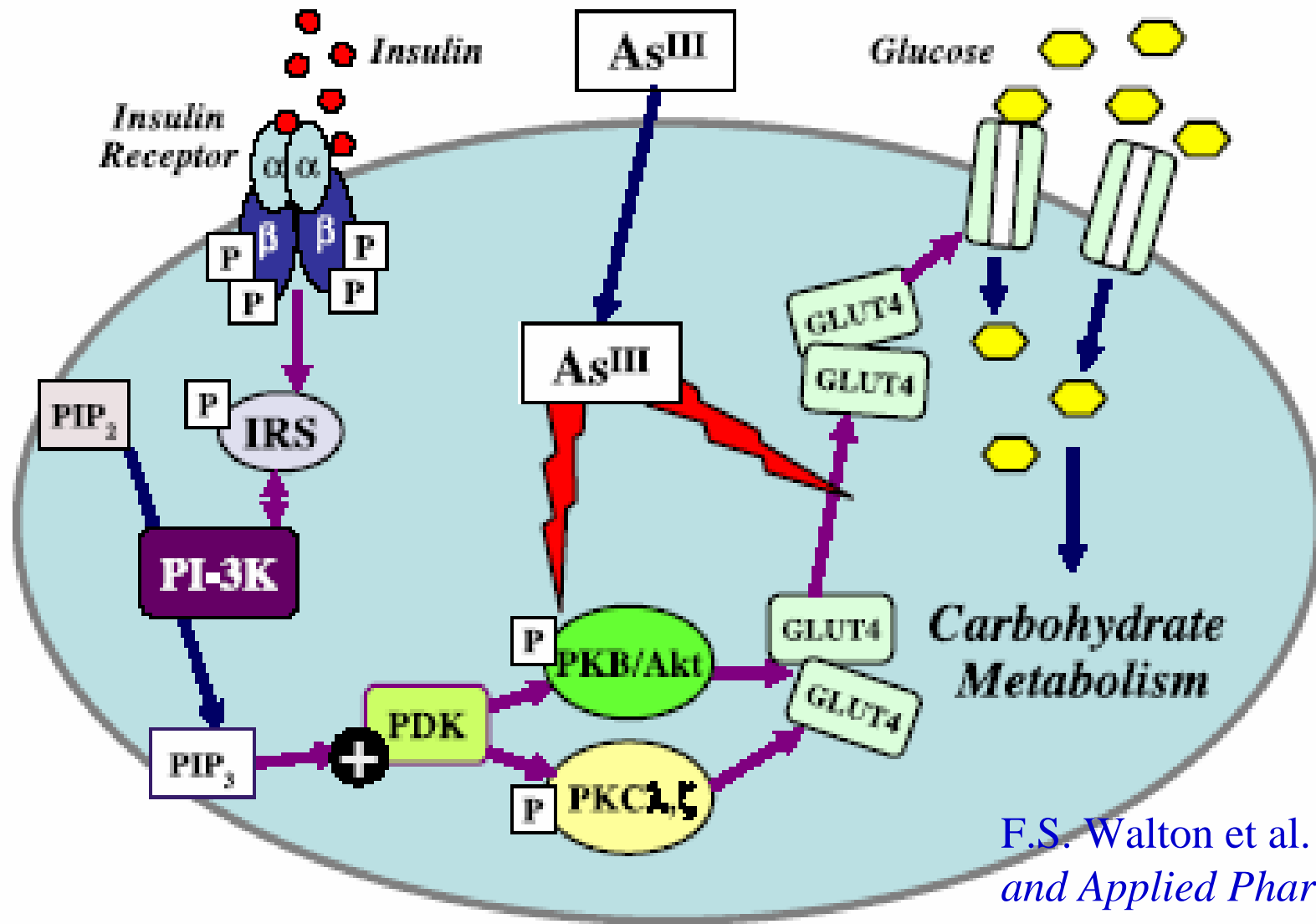
- Nhiều quốc gia bị ảnh hưởng
- Các tác động
  - Ung thư da, phổi, thận, cột
  - Gây chết
  - Bệnh đốm chân
- Tiêu chuẩn: 10ug/L Arsenic cho nước uống

Arsenic có thể tác động ở vị trí nào...màng tế bào?

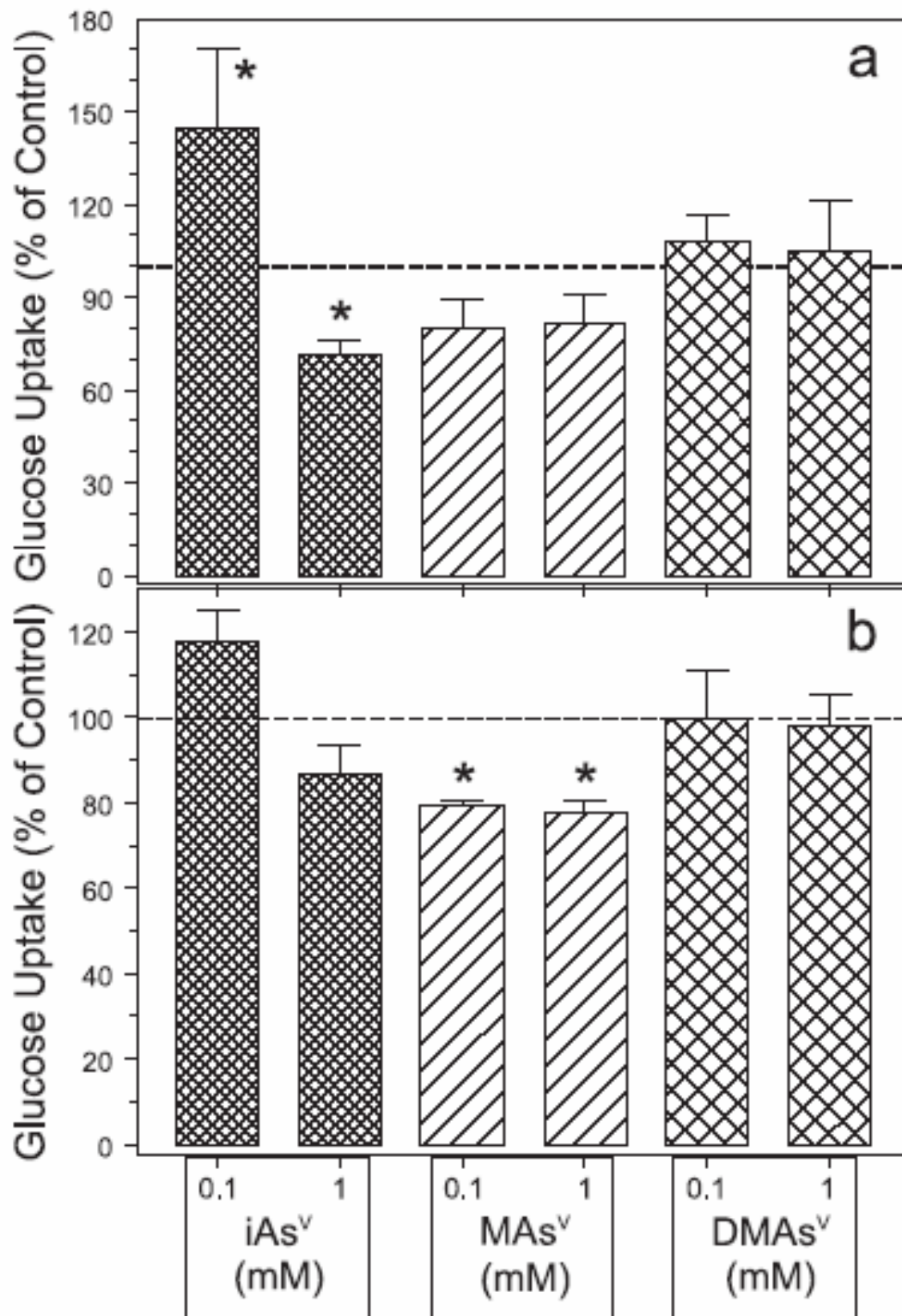

Arsenic tác động vào quá trình đồng hóa glucose.
 Các vị trí được đánh dấu

F.S. Walton et al. / *Toxicology and Applied Pharmacology* 198 (2004) 424–433

Cơ chế dẫn truyền tín hiệu nhằm thực hiện sự hoạt hóa quá trình hấp thu glucose bởi insulin

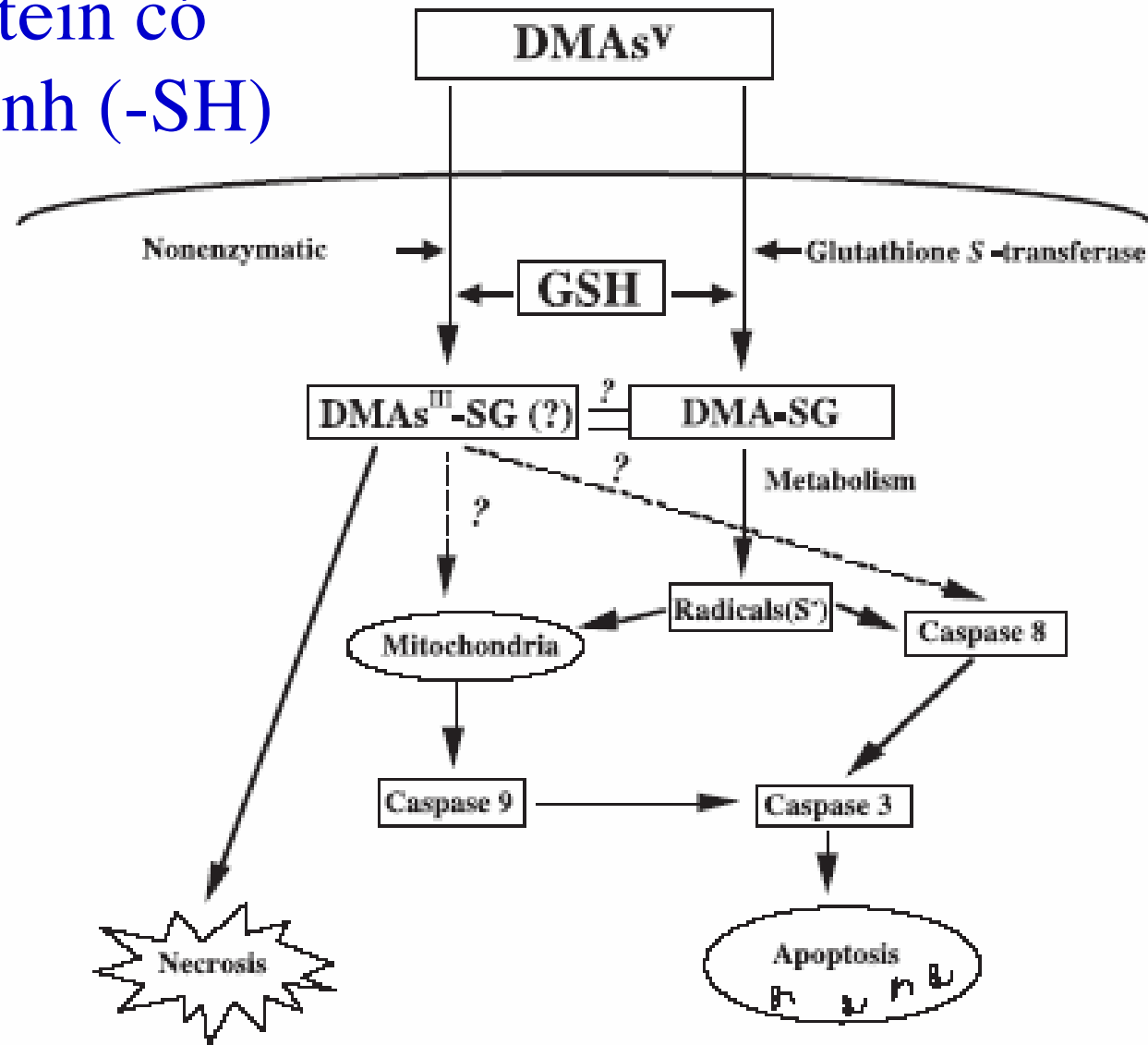

Sự hấp thu glucose trực tiếp bị ức chế bởi nồng độ iAs^{III} hoặc $MAs^{III}O$.

(a) Hấp thu glucose trực tiếp
 (b) Hấp thu glucose bằng cách tiết insulin.

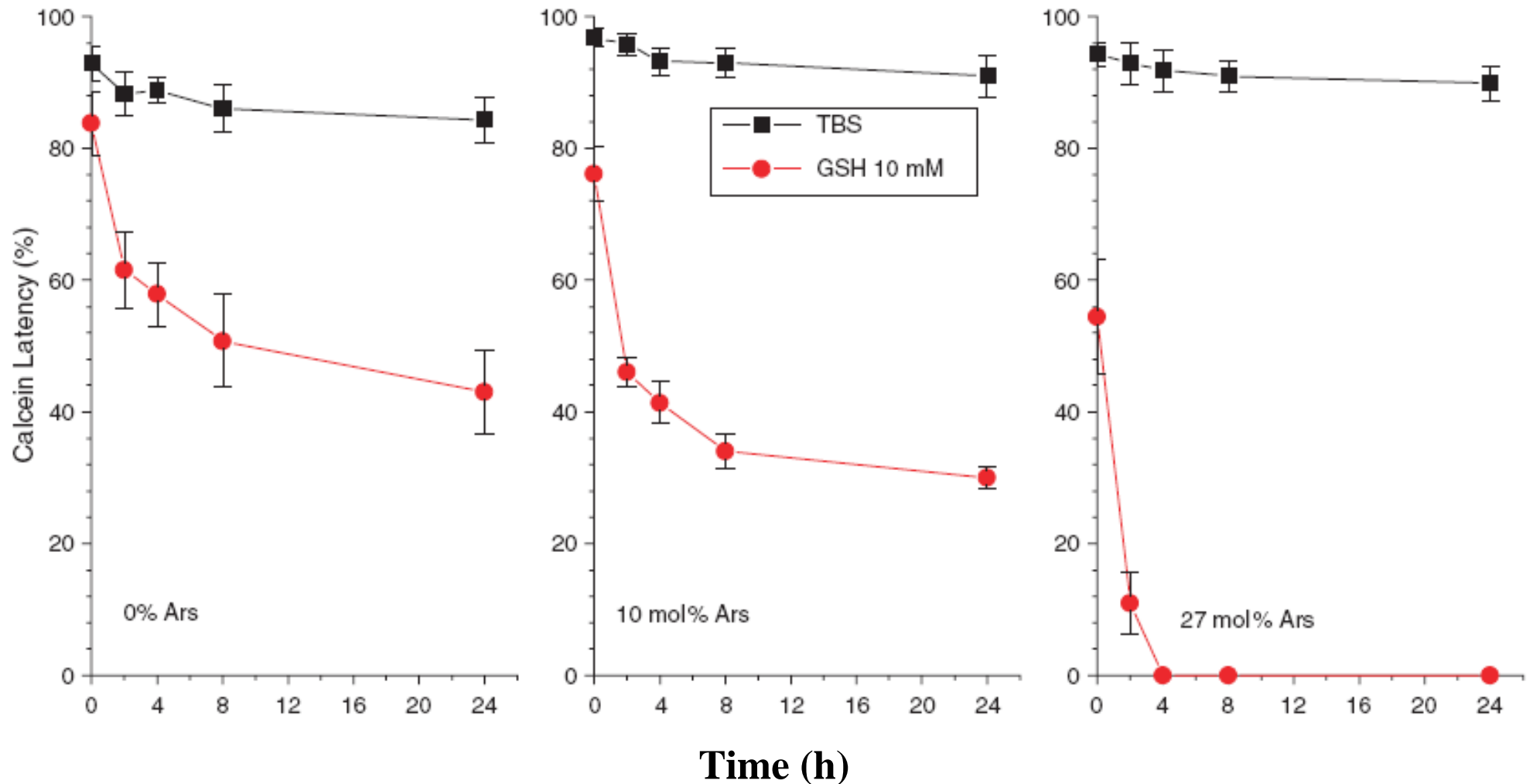
Vai trò của protein có chứa nhóm lưu hình (-SH)

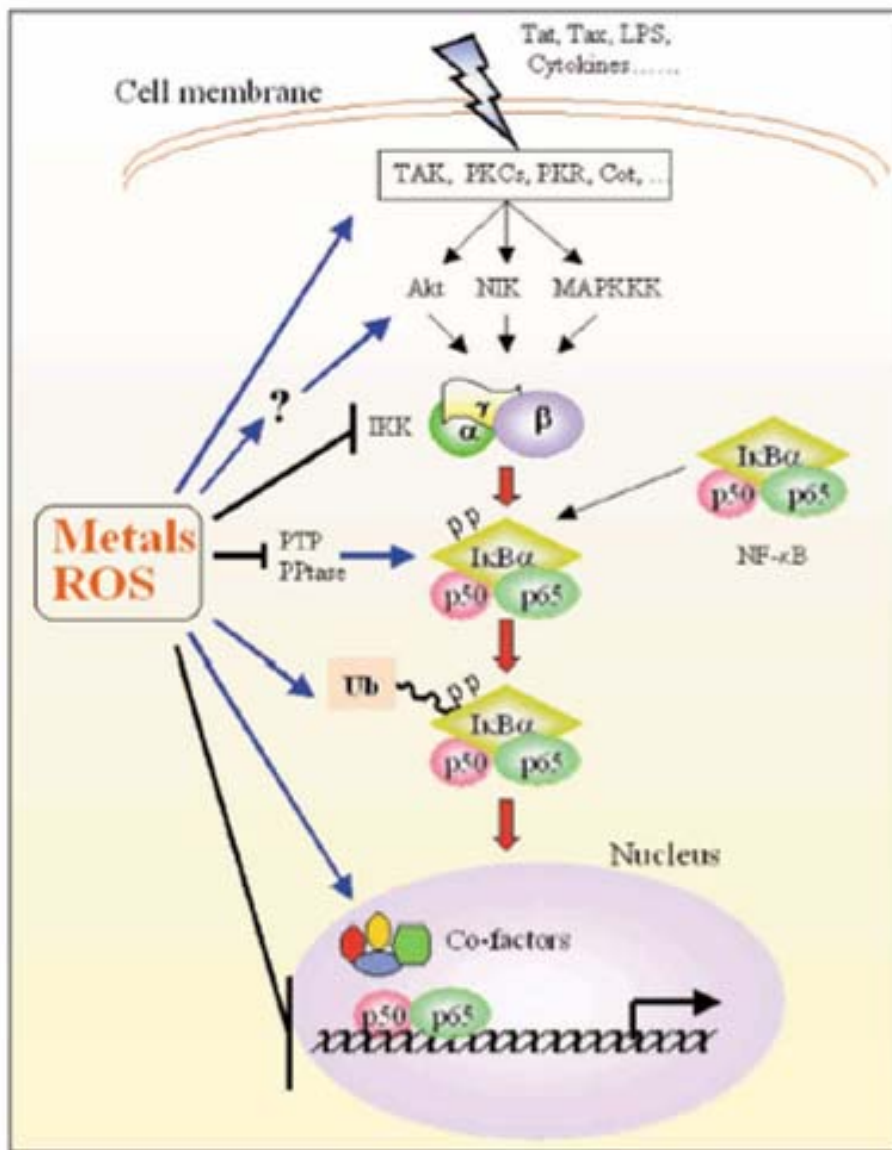
Cơ chế gây chết bên trong tế bào của DMAs^V và vai trò của Glutathion (GSH)

(Toxicology and Applied Pharmacology 198 (2004) 354– 365)

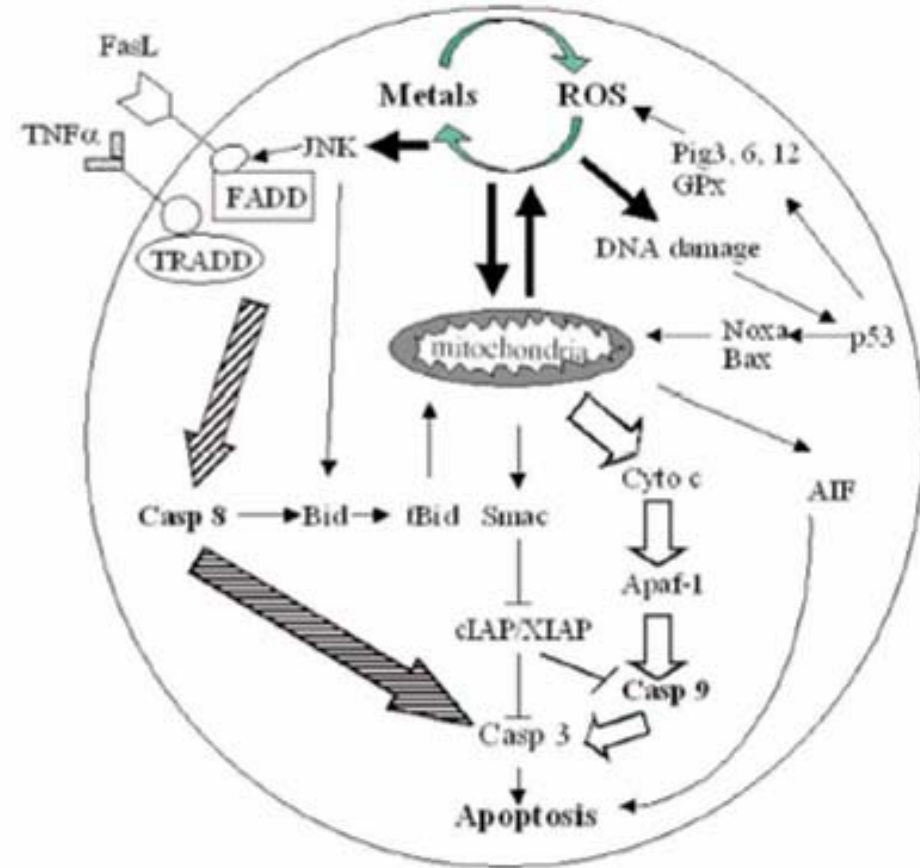
Ảnh hưởng của GSH lên arsonoliposomes

Sự tương tác của GSH với arsonoliposome gây nên sự hóa lỏng của màng nhân tạo

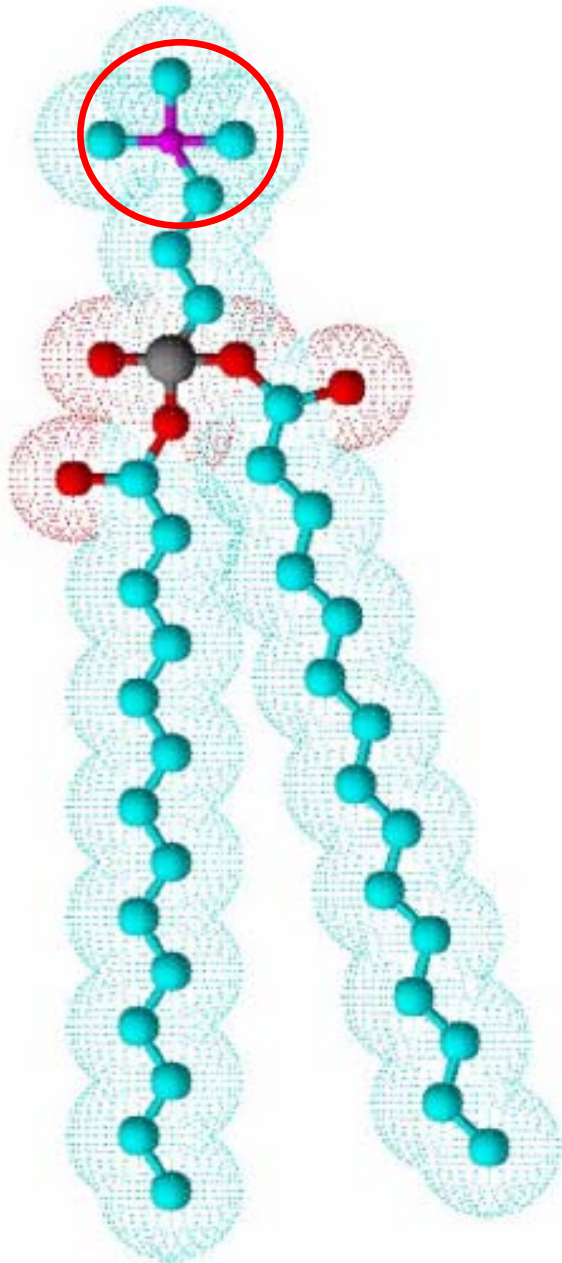
Mạng lưới tín hiệu

Các tín hiệu trong tế bào được sinh ra và dẫn truyền bởi ROS

Các con đường dẫn truyền tín hiệu giết chết tế bào

Sự liên kết của arsenic với phân tử lipid

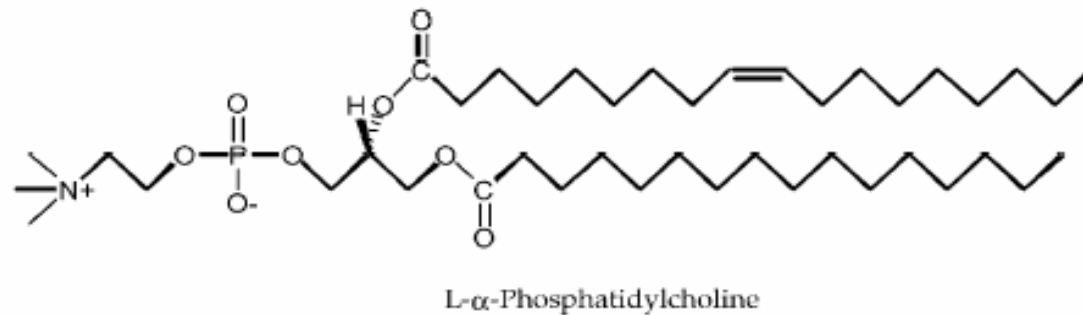
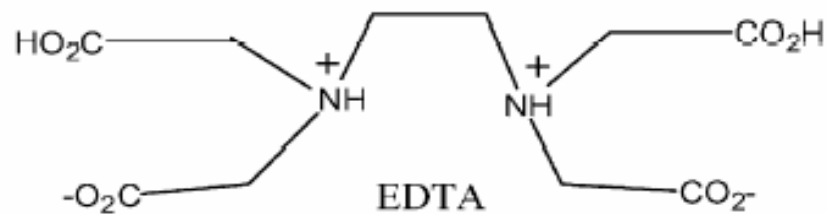
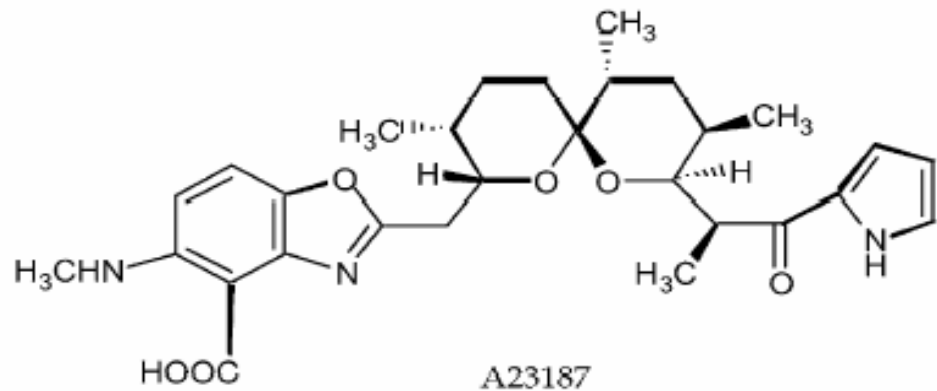

Cấu trúc phân tử **Arsenolipid** với các đám mây điện tử

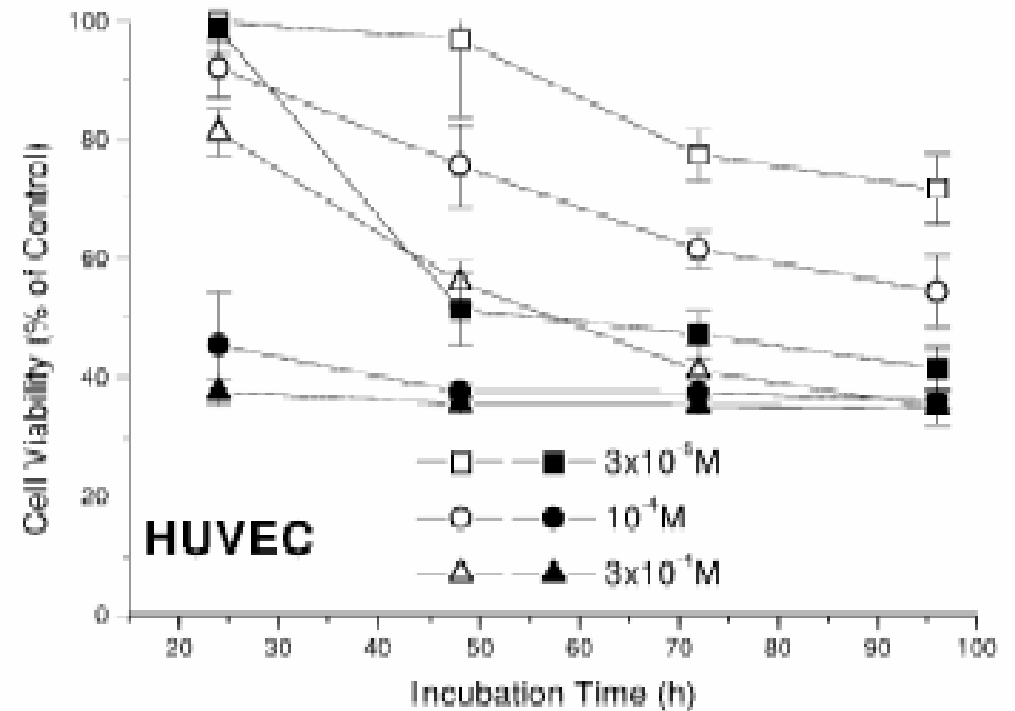
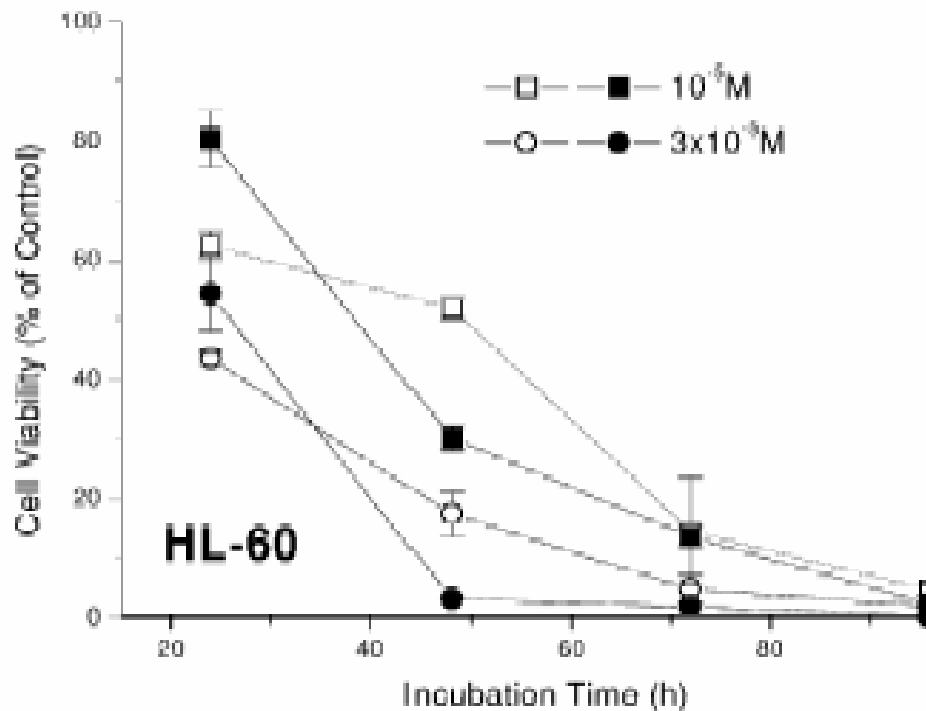
Màu: carbon-xanh, oxigen-đỏ, As-tím, và phosphorus-nâu.

Valery M. Dembitsky, Dmitrii O. Levitsky

Progress in Lipid Research 43 (2004) 403–448

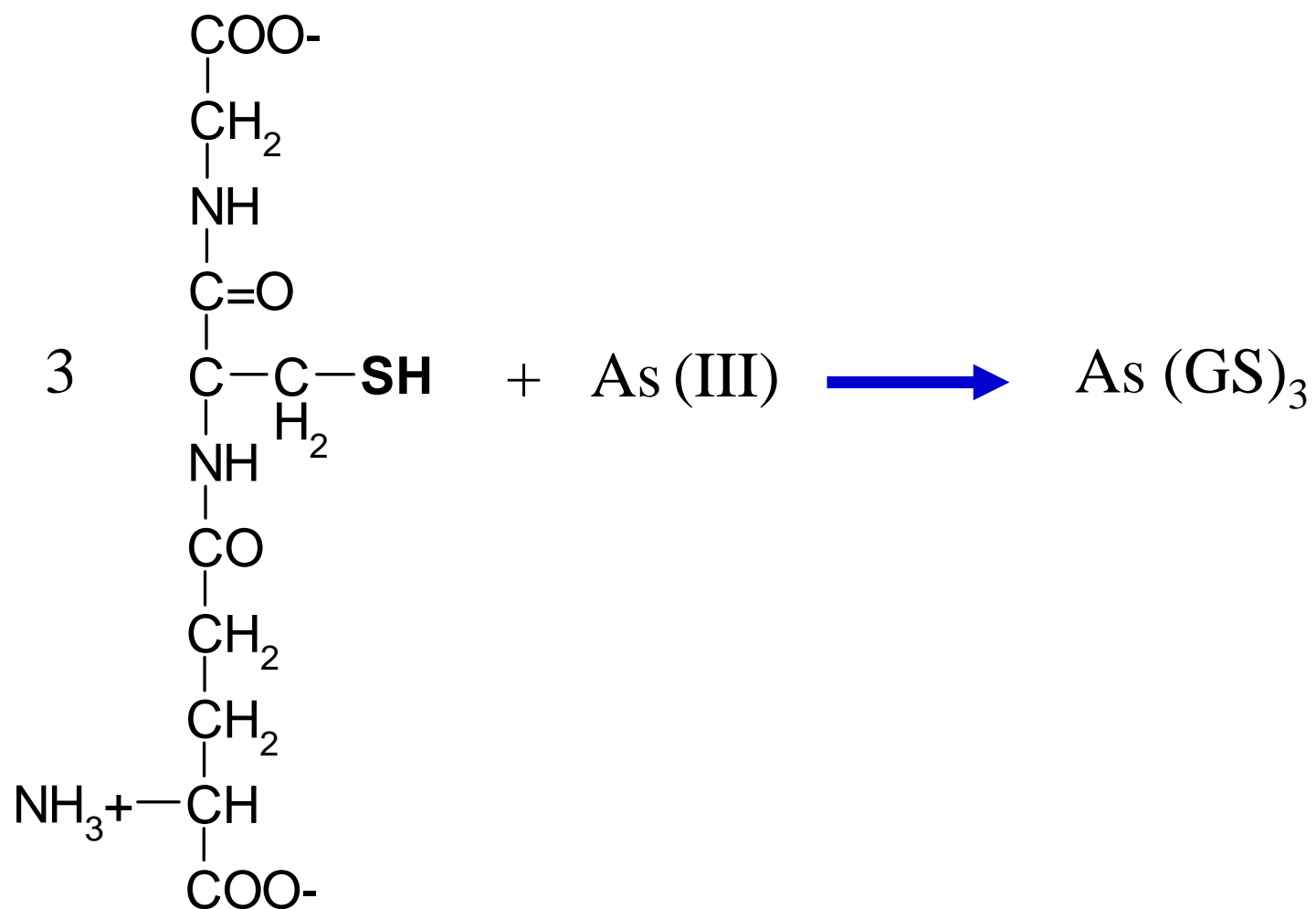
Các cấu trúc hóa học của chất mang hòa tan trên màng
...Arsenic có thể liên kết với tất cả

Arsenoliposomes tác động mạnh lên tế bào ung thư, nhưng ít gây ảnh hưởng đến tế bào thường.

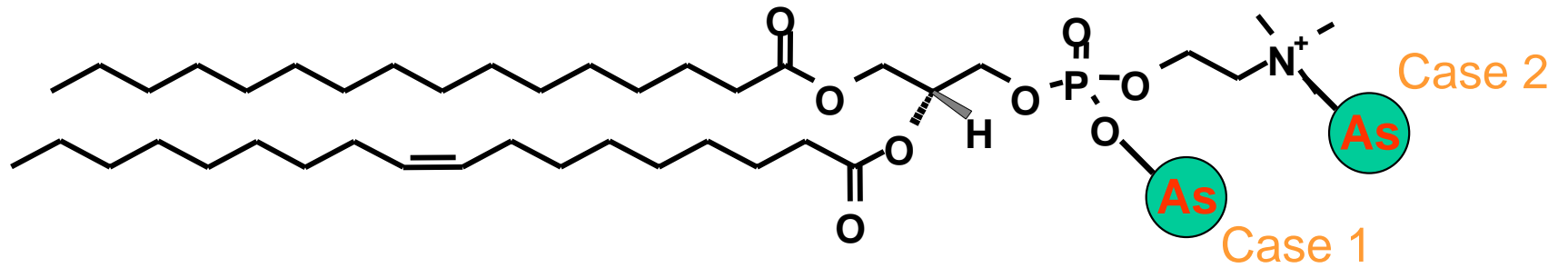
HL-60: Tế bào ung thư; **HUVEC**: Tế bào thường

Glutathion có ái lực mạnh với arsenite

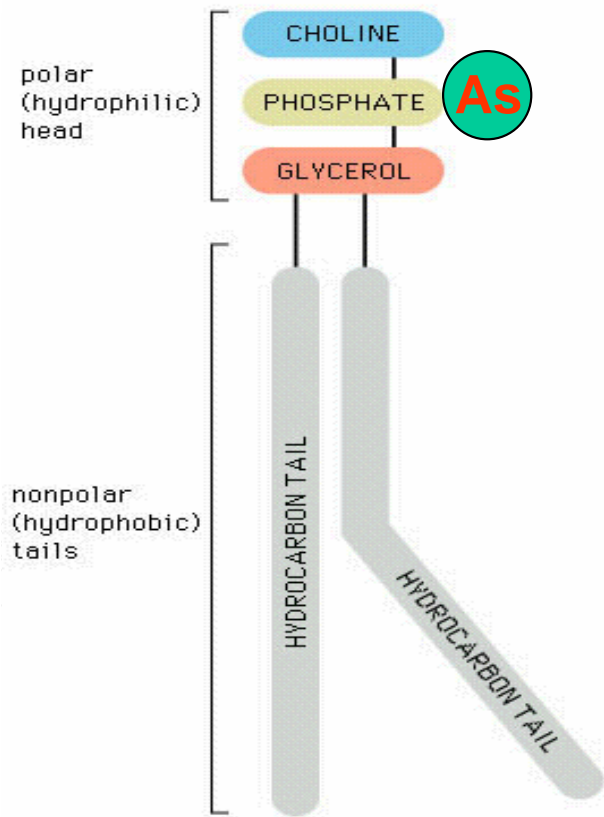

Glutathione (dạng khử)

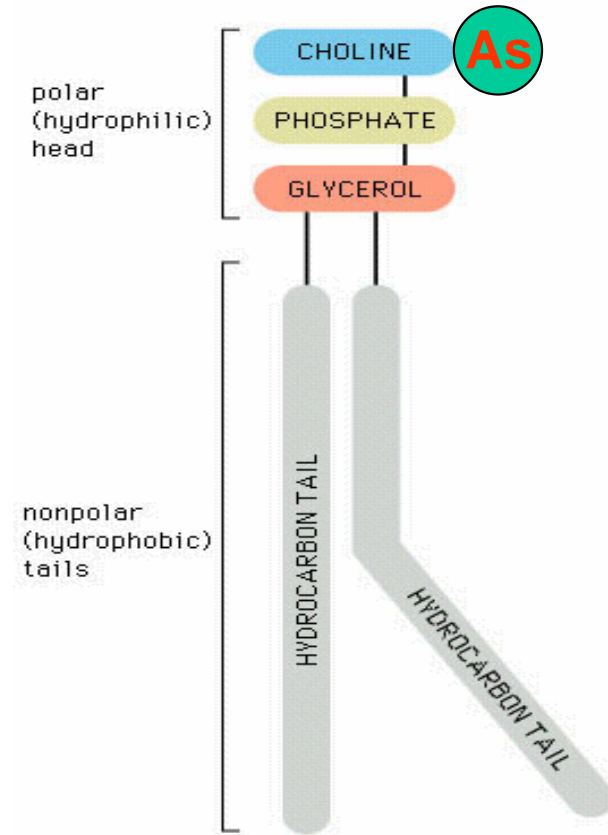
As glutathione (dạng oxi hóa)

1-Palmitoyl-2-oleoyl-*sn*-glycero-3-phosphocholine - As (POPC-As)

Case 1. As links with Phosphate

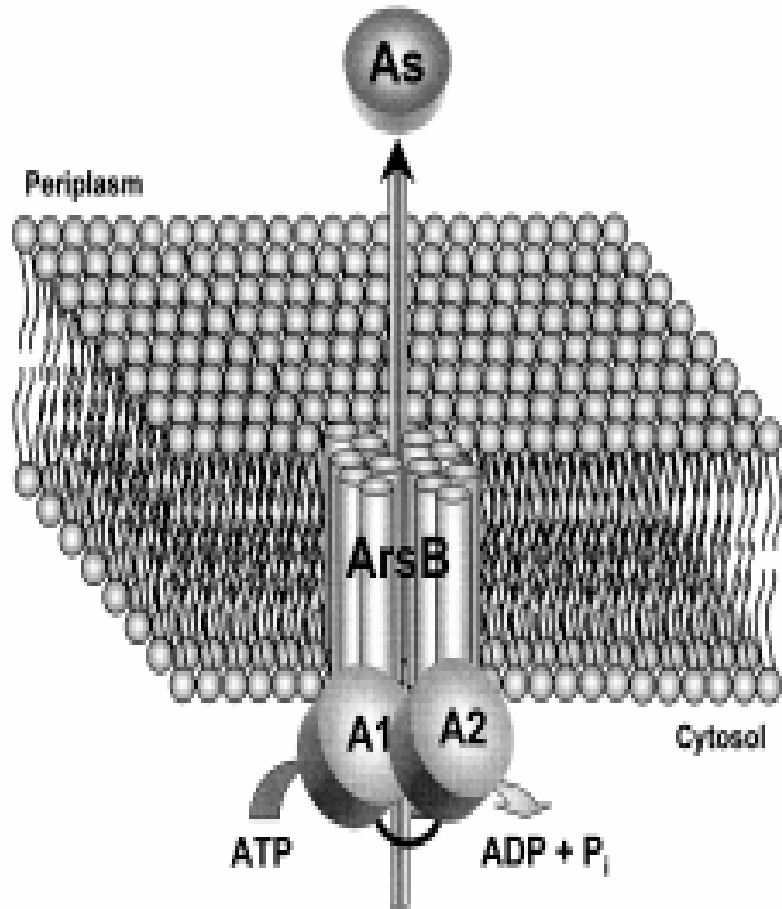

Case 2. As links with Choline

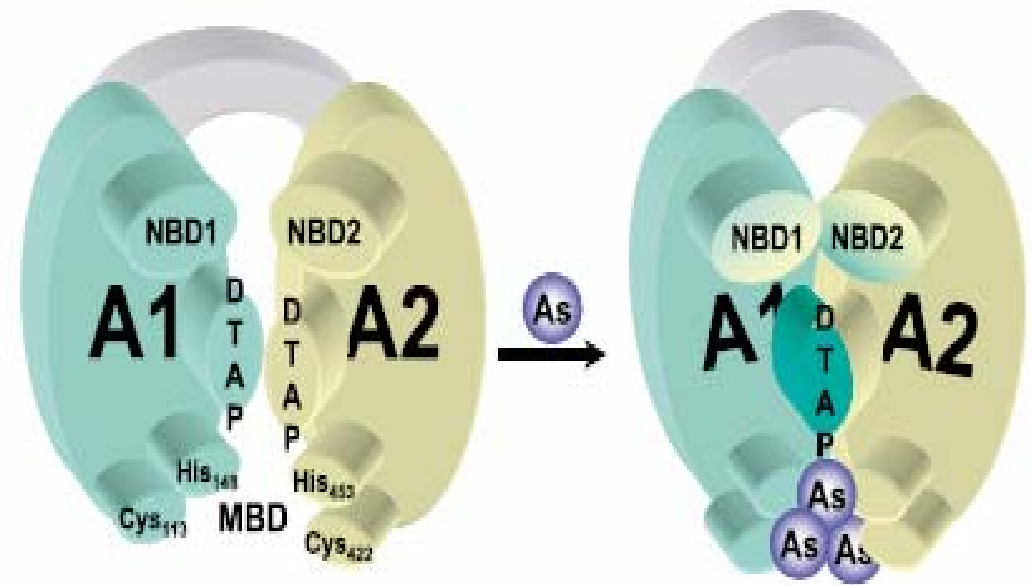

Cơ chế loại thải arsenic qua màng tế bào

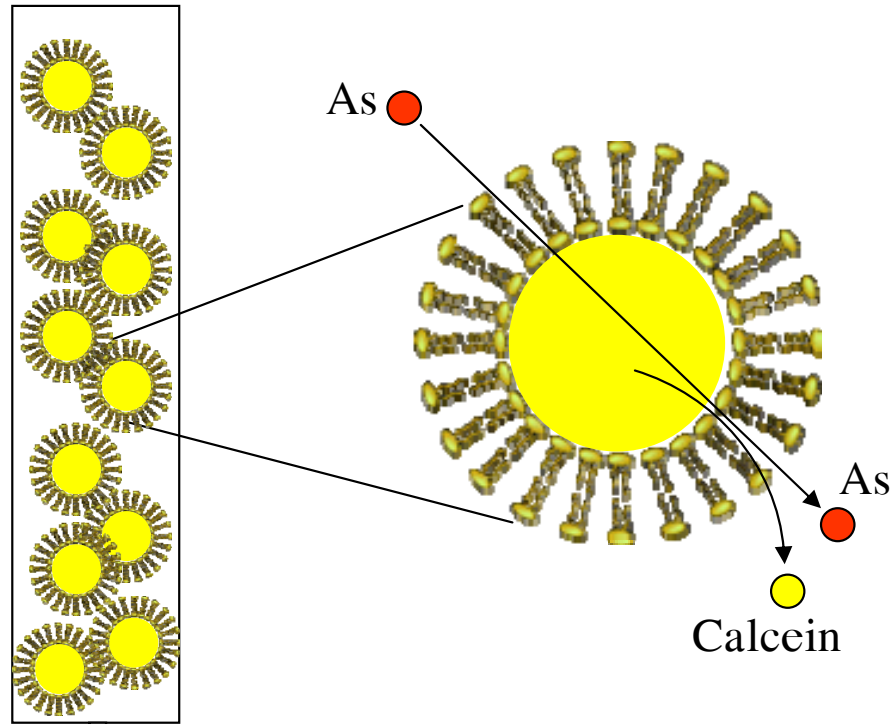

Cơ chế bơm arsenic qua màng nhờ năng lượng ATP

Cơ chế bơm arsenic qua màng nhờ thay đổi cấu trúc protein màng.

Dung dịch arsenic

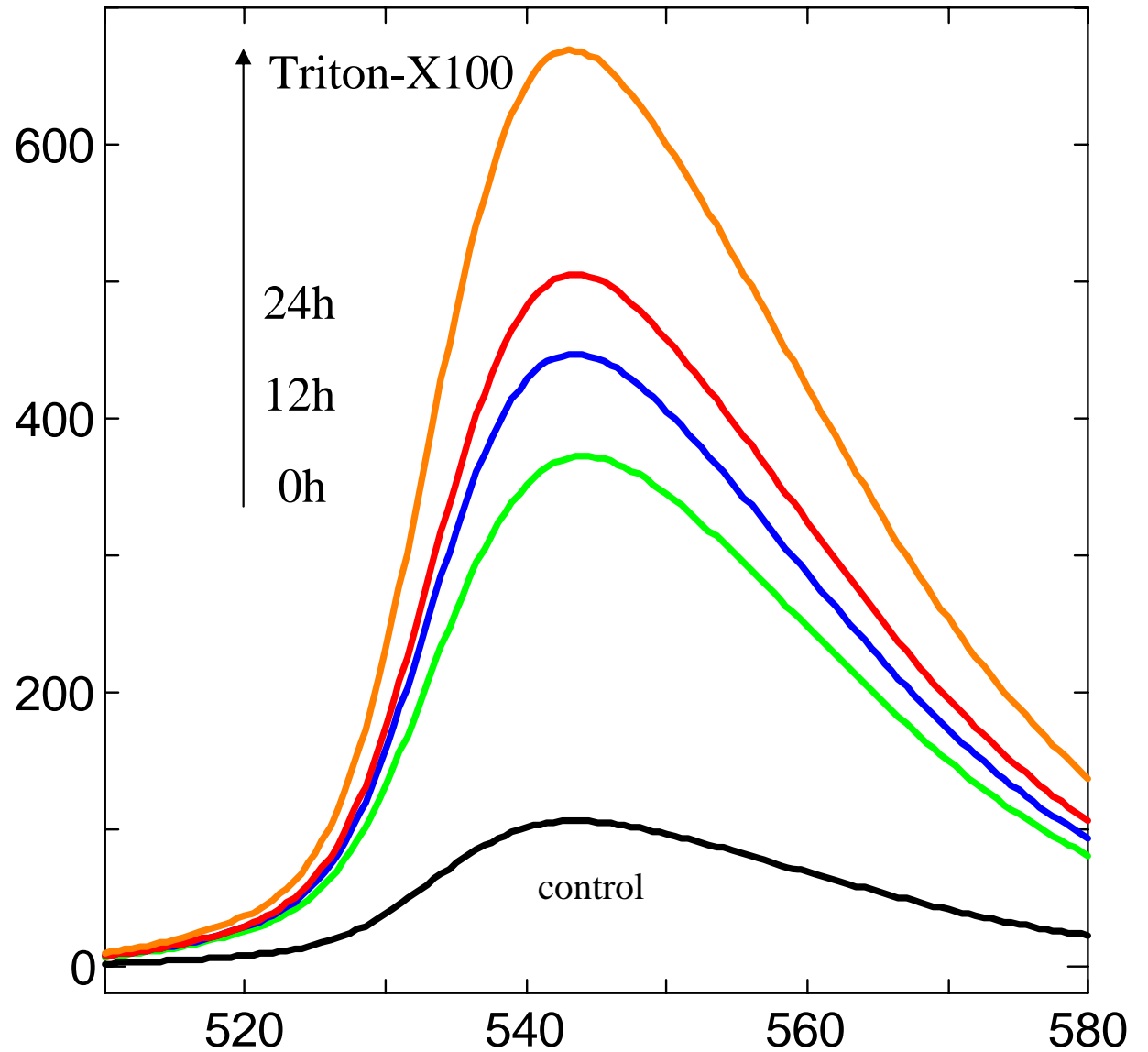
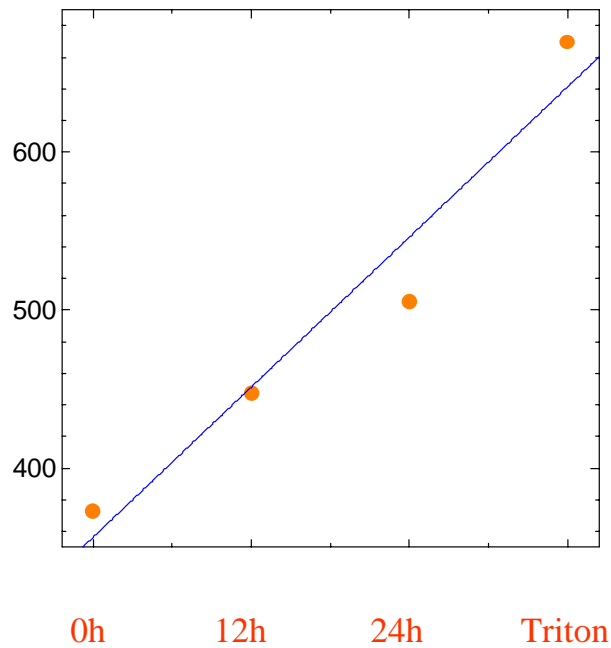

Phá hủy màng?

Calcein được giải phóng

Sự giải phóng calcein dưới tác động của arsenic

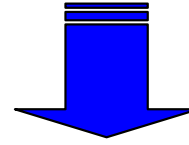
5mM POPC/0.05mM As
(100/1 tỉ lệ số mole)

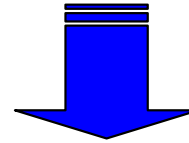
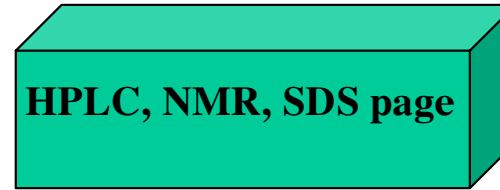
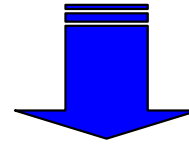
Sự giải phóng calcein theo thời gian

Thí nghiệm trên tế bào đơn

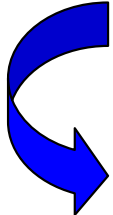

Ủ tế bào với arsenic

Tế bào hấp thu arsenic

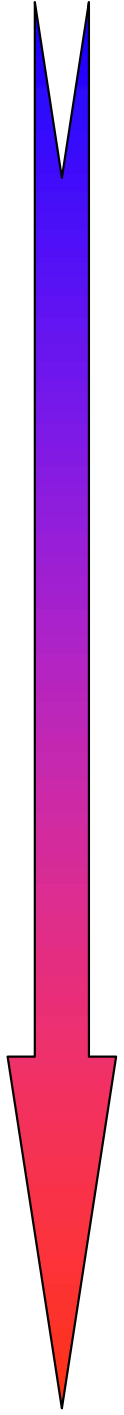

Vị trí arsenic trên/trong tế bào
(membrane, intracellular...)

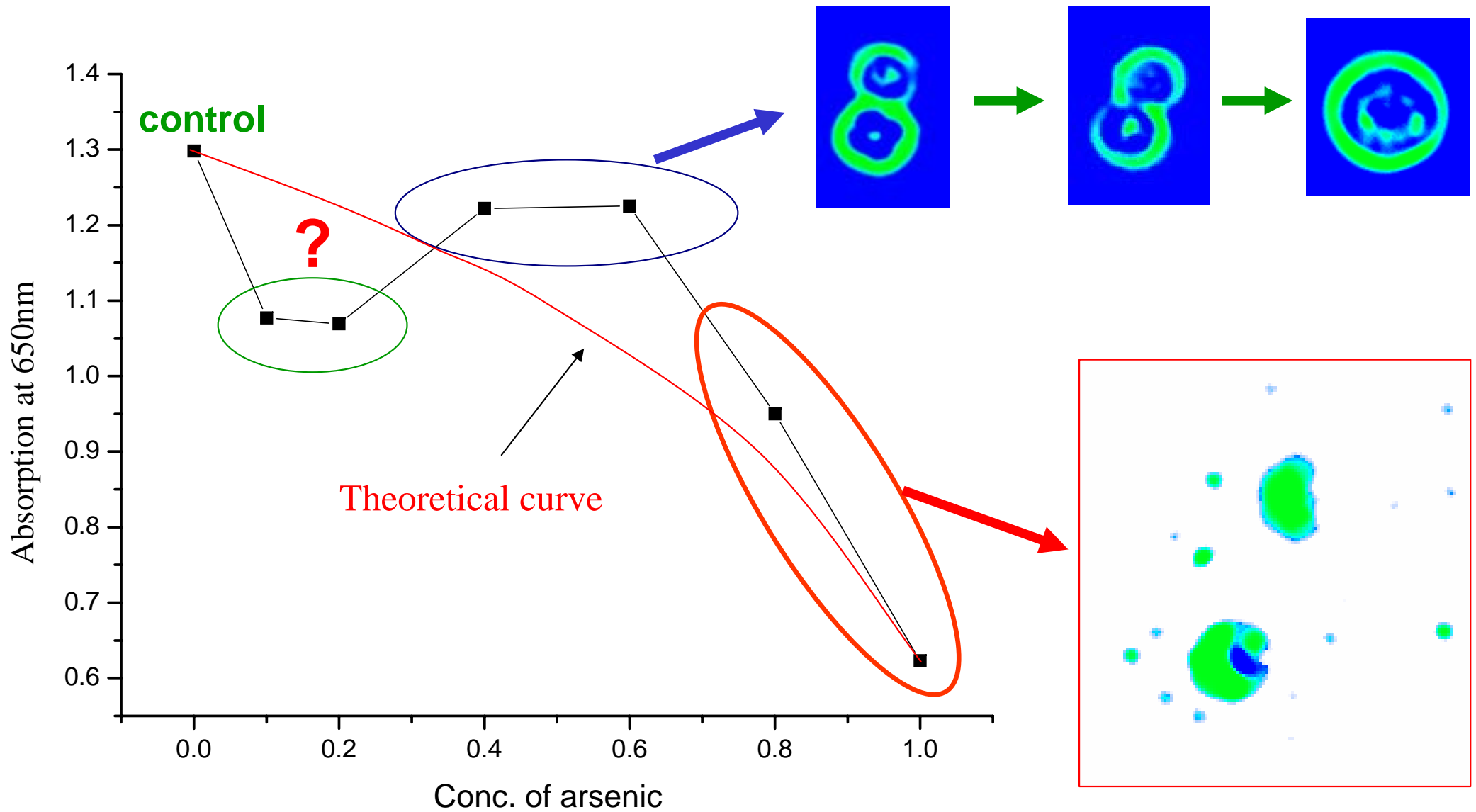
Không hấp thu Được tổng hợp

Tổng arsenic được giữ lại

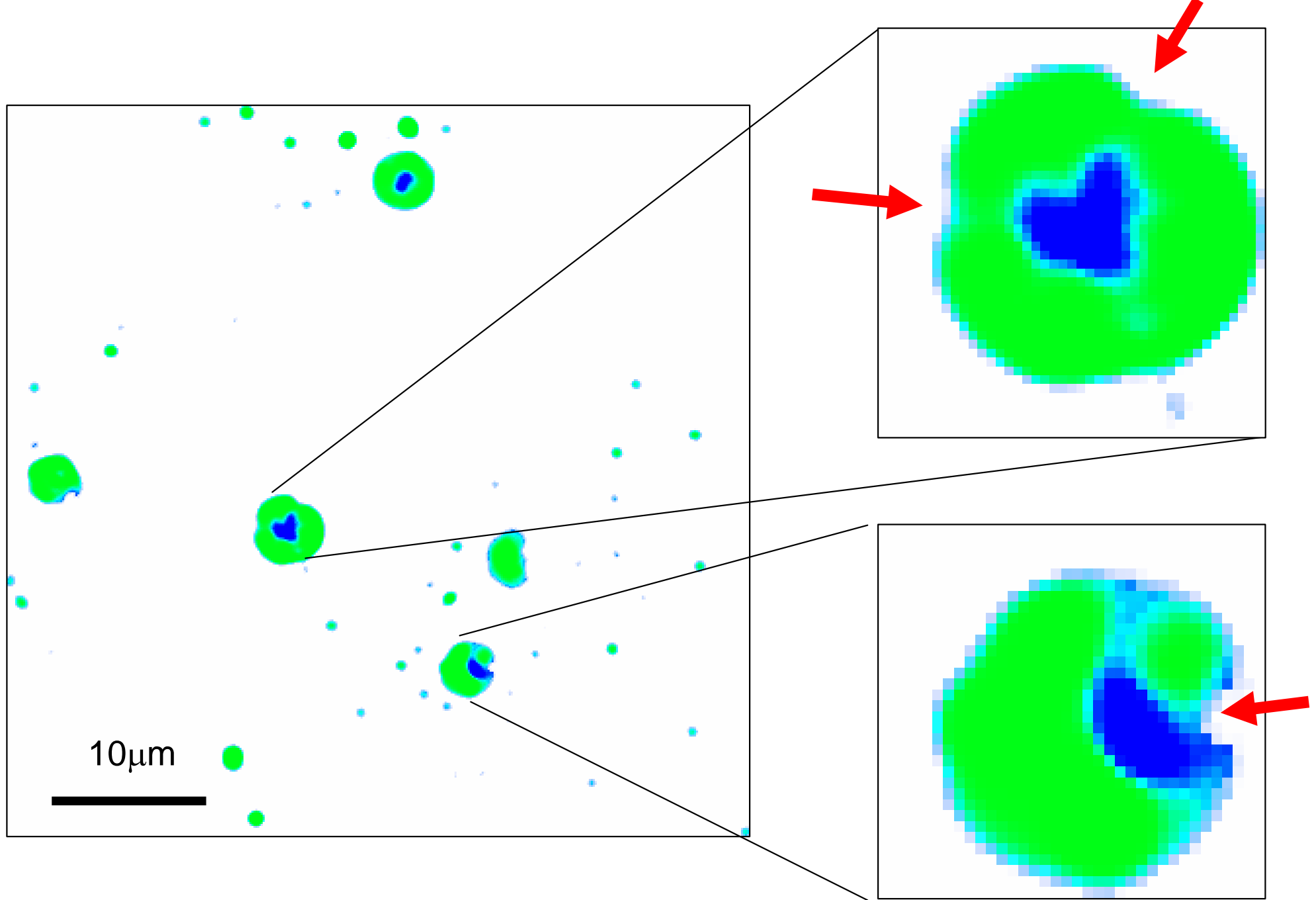
Sự hấp thu arsenic
bởi tế bào

Ảnh hưởng của arsenic lên màng tế bào

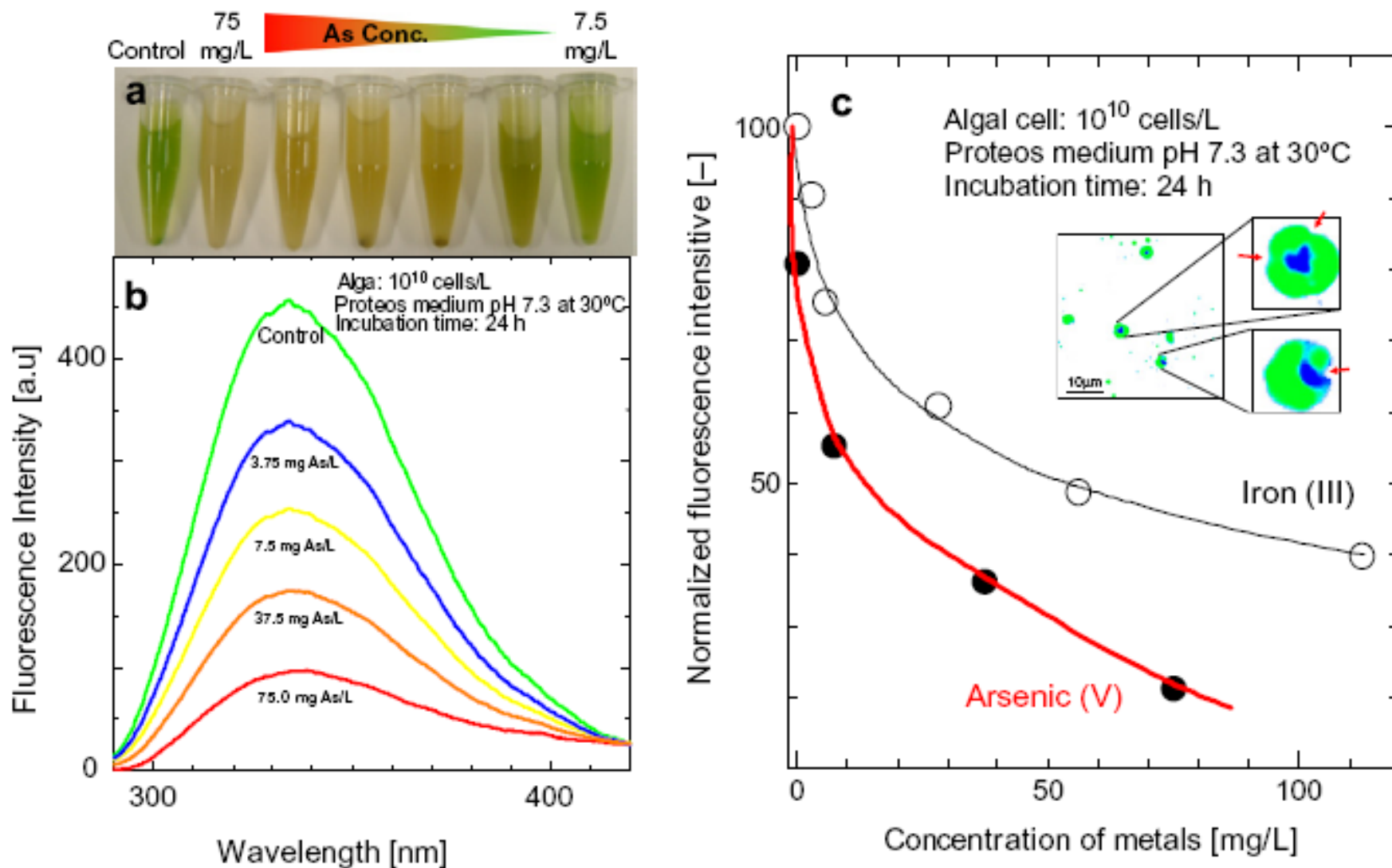

Tảo (10^{10} tế bào/L) được ủ với arsenic ở 30°C trong 6 giờ

**Các tế bào bị phá hủy bởi arsenic ở nồng độ cao.
Màng tế bào cũng bị biến dạng**

So sánh ảnh hưởng độc của arsenic (V) và Fe (III) lên tế bào tảo *Chlorella vulgaris*

Tuan et al., *Toxicology in Vitro*, 22 (2008) 1632 – 1638.

Màu của dung dịch tảo thay đổi dưới tác động của arsenic với các nồng độ khác nhau

Control

1.0 mM

0.8 mM

0.6 mM

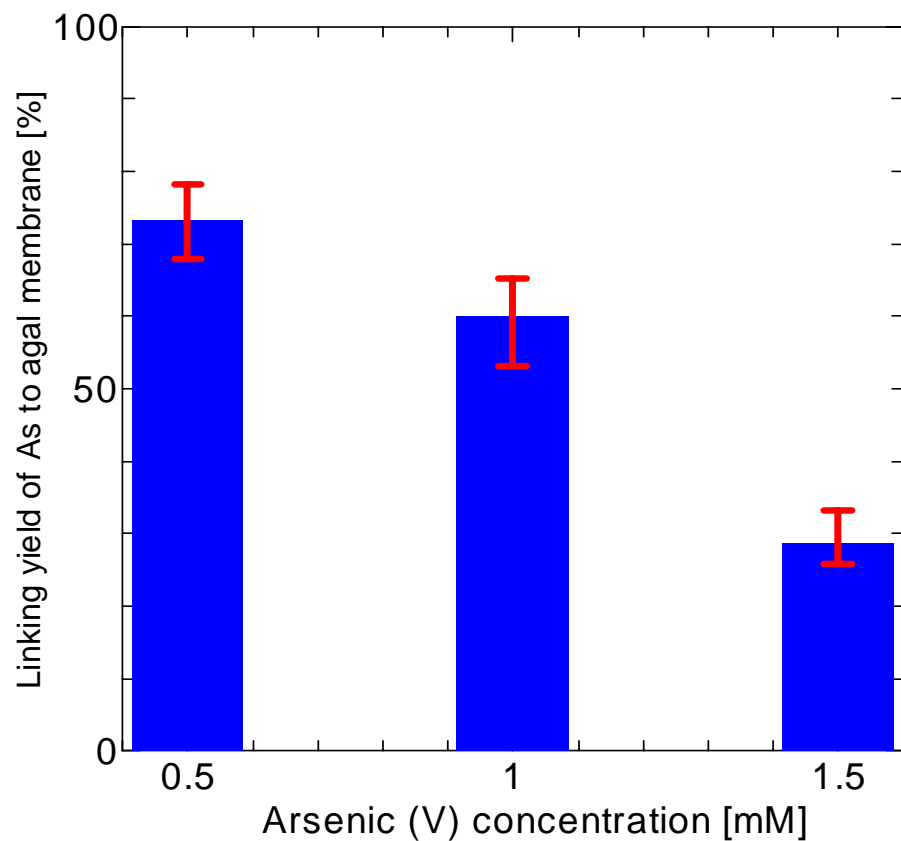
0.4 mM

0.2 mM

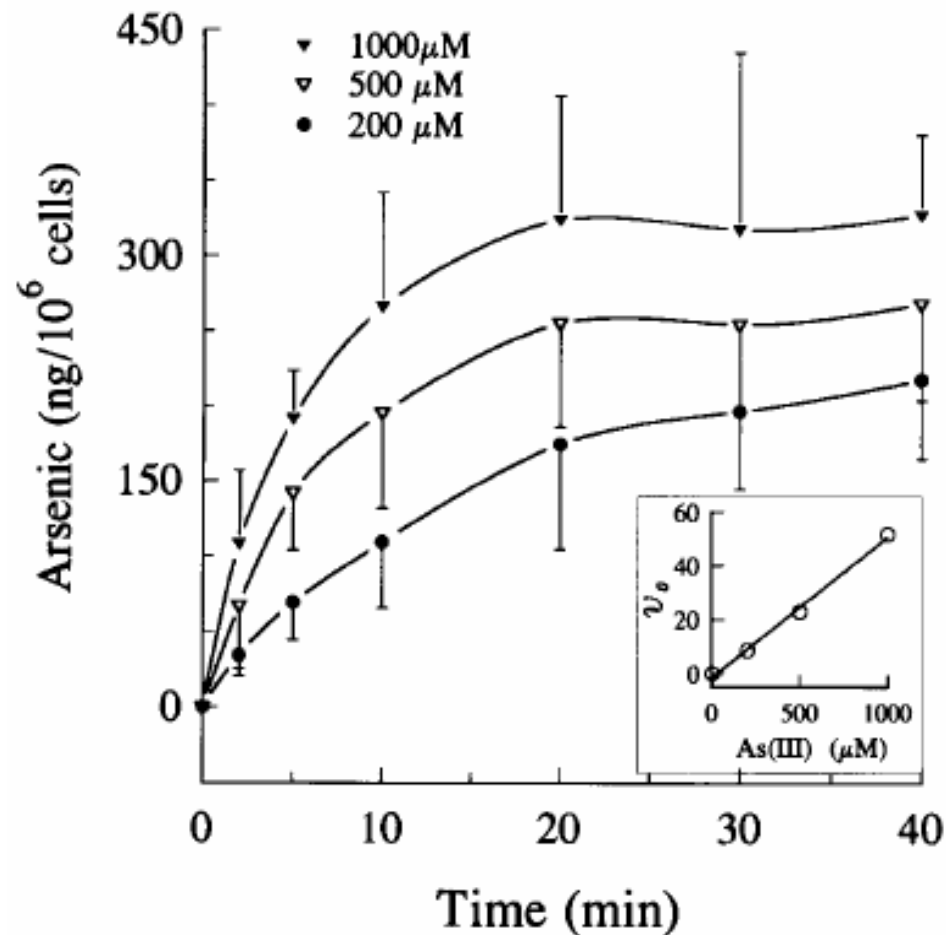
0.1 mM

Hiệu suất liên kết arsenic với màng sinh học

Hiệu suất liên kết arsenic với màng tế bào tảo. Ủ tảo (10^{10} tế bào/L) với As ở 30°C trong 30 phút.

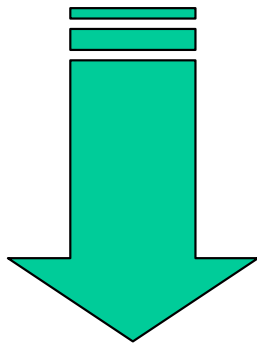

Động học hấp thu As (III) của tế bào chuột

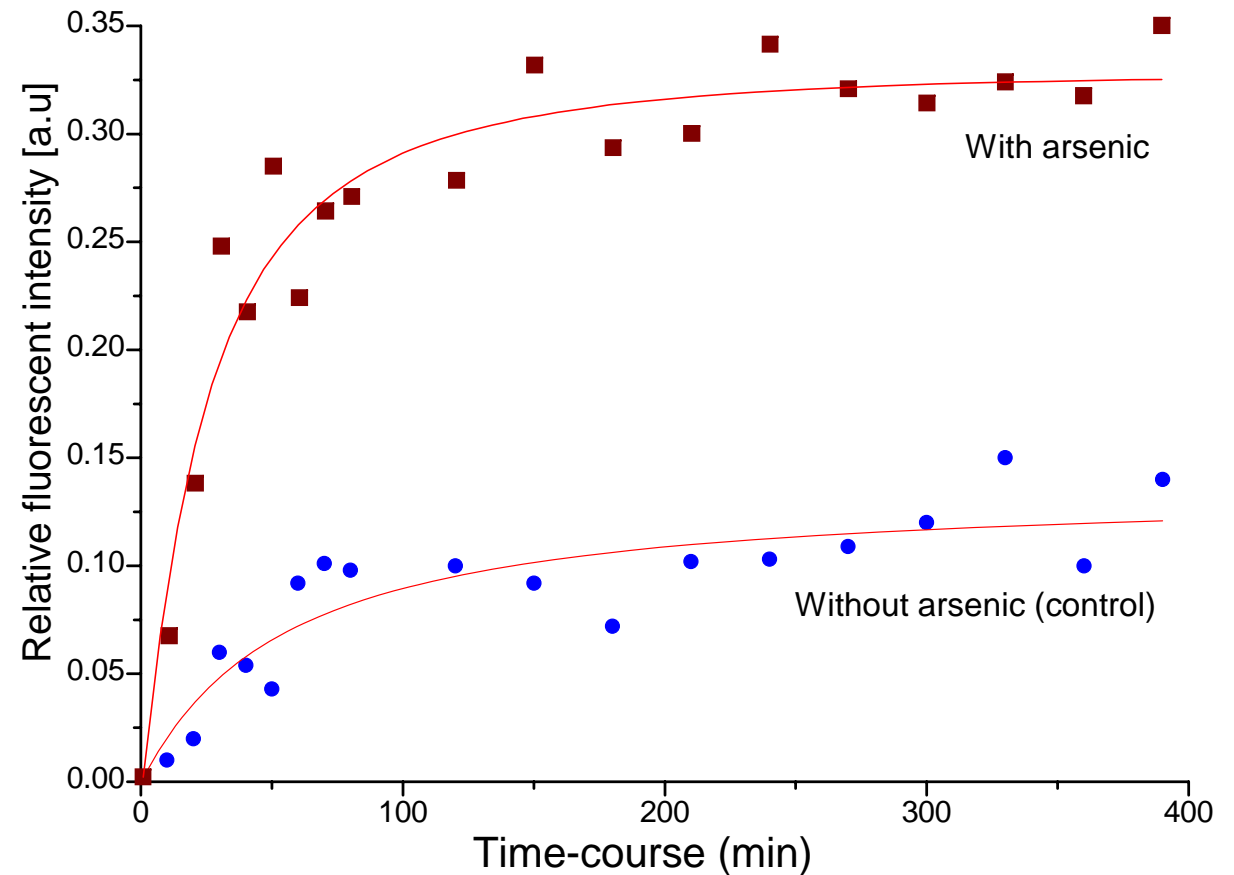
Rong-nan Huang et al./Toxicology and applied Pharmacology 136, 243-249 (1996)

Sự hóa lỏng màng tế bào bởi độc tính của arsenic

Arsenic hóa lỏng màng tế bào

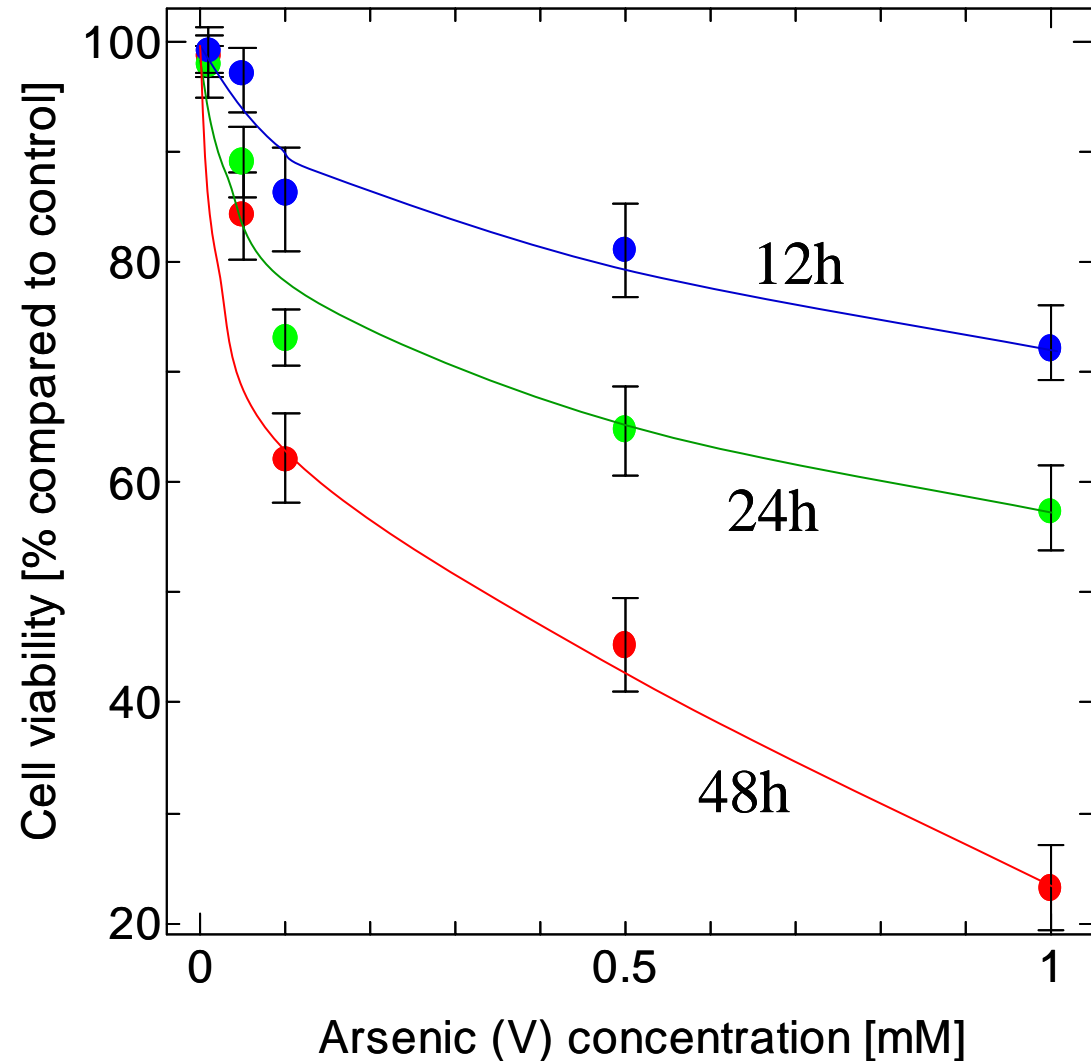
Chức năng bảo vệ của màng tế bào yếu đi dẫn đến sự tấn công mạnh mẽ của các yếu tố khác

Sự hấp thu calcein của tế bào tảo dưới tác dụng độc arsenic

Sự chết của tế bào

1. Sự phơi nhiễm càng lâu thì số lượng tế bào chết càng tăng.
2. Nồng độ arsenic càng cao thì số lượng tế bào chết càng nhiều

Tế bào tảo (10^{10} tế bào/L) được ủ với các nồng độ arsenic khác nhau và thời gian ủ khác nhau ở 30°C .

Ứng dụng một số mô hình và công nghệ xử lý nước nhiễm arsenic

Nước nhiễm arsenic

Xử lý kiểu truyền thống

Xử lý công nghệ cao

Kết luận

1. Arsenic có ái lực cao với phân tử phospholipid của màng sinh học
2. Màng sinh học có thể hấp thu arsenic với hiệu suất cao trong thời gian ngắn.
3. Có thể sử dụng màng tế bào để xử lý nước nhiễm arsenic.